Základná škola, Pribinova ul. 123/9, Nováky

Učebné osnovy

Názov predmetu	**Nemecký jazyk – druhý cudzí jazyk**
Vzdelávacia oblasť	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Ročníky:	**7. – 9.**
Vyučuje sa:	**2 hodiny týždenne (66 ročne)**

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a patrí do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia.
Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup.
Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.
Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Pozn.: Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočnosti, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce aj v rámci Európskej únie Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.
Vyučovanie cudzieho jazyka otvára nový horizont pre rozmanitosť kultúr, vytvára tolerantnosť voči všetkému inokultúrnemu, uľahčuje reflektovanie vlastného jazyka a kultúry.

Pri vyučovaní cudzieho jazyka dbáme o rozvoj všetkých jazykových zručností (počúvanie, čítanie, písanie, porozumenie a rozprávanie) súbežne, témy sa dotýkajú požiadaviek každodenného života a komunikácie a budú rozvíjané v nasledujúcich tematických celkoch:

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Všeobecný cieľ: Naučiť žiakov komunikovať v nemeckom jazyku (rozvíjať a upevňovať jazykové zručnosti v ústnom aj písomnom prejave, rozvíjať komunikačné schopnosti v spoločenských situáciách), naučiť ich formám dorozumievania sa na kvalitnej úrovni.

Ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie, kde žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,

- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.
Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. **Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A1:**

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch - kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- *jazykové kompetencie*
- *sociolingválne kompetencie*
- *pragmatické kompetencie*

Jazykové kompetencie, kde žiak dokáže

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,

- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s.111-119)

Sociolingválne kompetencie, kde žiak dokáže

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa, atď. (SERR, 2013, s.123)

Pragmatické kompetencie, kde žiak dokáže

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131)

4. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Komunikačné jazykové činnosti a stratégie nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (integrované zručnosti). Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t.j, viaceré súčasne. Dôraz na jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

1 Počúvanie s porozumením (A1), *kde žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:*

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

2 Čítanie s porozumením (A1), *kde žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:*

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s. 71 – 73).

3 Písomný prejav (A1), *kde žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:*

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, a, dresa, telefón a podobne,

- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robi, a,
- v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 84)

4 Ústny prejav - v dialógu, (A1), *kde žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:*
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76-83)

ústny prejav - v monológu, (A1), *kde žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:*
- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

5. Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci nižšieho stredného vzdelávania sa v cudzom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. ***Funkcie*** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. ***Interakčné schémy*** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. ***Jazyková dimenzia*** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzná dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie ***interkultúrnej dimenzie*** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba **odporúčané** a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

6. Detailnejší rozpis kompetencií a funkcií jazyka

Informačné kompetencie: *Informačná gramotnosť, ktorá spočíva v schopnosti:*

- nájsť v informačných zdrojoch potrebné informácie
- využívať počítače, knihy, časopisy na rozširovanie si slovnej zásoby
- klásť otázky a samostatne hľadať odpovede cez praktické cvičenia a experimentovanie

Schopnosť tvorivo riešiť problémy: Pre vytváranie a rozvíjanie kľúčovej **kompetencie k riešeniu problémov** sú využívané stratégie, ktoré majú žiakom umožniť:

- rozvoj kritického myslenia a logického uvažovania,
- vytváranie vlastných názorov na problémové situácie,
- hľadanie variantov riešenia problémov a overovanie správnosti riešenia,
- pri riešení problémov objavovať súvislosti,
- vyhľadávať informácie vhodné k riešeniu problému, hľadať ich zhodné, podobné a odlišné znaky,
- samostatne riešiť problémy; voliť vhodné spôsoby riešenia,
- obhajobu vlastných postojov a rozhodnutí.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

Pre vytváranie a rozvíjanie kľúčovej **kompetencie k učeniu** sú využívané stratégie, ktoré majú žiakom umožniť:

- vyhľadávať a kombinovať informácie z rôznych zdrojov (verbálnych, obrazových, grafických; učebníc, slovníkov, kníh, atlasov, novín, webových stránok...),
- poznávať a postupne operovať so všeobecne používanými pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi,
- využívať poznatky z rôznych predmetov,
- zamýšľať sa nad problémami a formulovať vlastné názory a postoje,
- hodnotiť vlastnú prácu,
- vyhľadávať a triediť informácie podľa zadaných kritérií a efektívne ich využívať v procese učenia, tvorivých činnostiach a v praktickom živote,
- plánovať, organizovať a riadiť svoje učenie, posudzovať pokrok a formulovať príčiny neúspechov

Komunikačné jazykové kompetencie:

Čítanie

- hľadať určité slová, ktoré uľahčia globálne a detailné porozumenie textu
- vyznačiť kľúčové slová a kľúčové frázy, ktoré sú najdôležitejšie pre zhrnutie obsahu
- na základe exemplárnych viet a textov vyhľadať funkciu jazykových foriem a vysvetliť ju vlastnými slovami
- vyznačiť dôležité informácie v texte
- všeobecný nácvik čítania aj v materinskom jazyku

čítanie s porozumením

- zamerať svoje čítanie podľa potreby
- pochopiť význam textu
- pochopiť formálnu stránku textu
- odlíšiť vetu a text
- pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie
- pochopiť význam lexikálnych jednotiek

druhy textov

- literárne texty: krátke poviedky, básne, bájky, rozprávky, komiksy, piesne, hrané scénky
- mediálne texty: jednoduché texty z mládežníckych časopisov, interview, texty z rádia (napr.: správa o počasí), podľa možnosti krátke ukážky z televízie
- bežné texty: pohľadnica, list, kuchársky recept, program, plagát, nápis, návod na použitie, pracovný návod, jedálny lístok, katalóg, inzerát
- informačné a vecné texty (o iných krajinách, o zvieratách)
- mládežnícke časopisy
- dialogické texty (krátke scénky, skeče)
- reklamné texty (v novinách, na plagátoch)

Počúvanie

- všímať si intonáciu, melódiu vety a neverbálne znaky
- všímať si, označiť alebo spojiť s rôznymi gestami určité slová, gramatické formy a signály hovoriacich v kontexte
- používať vizualizačné techniky
- odvodzovať význam slov z kontextu
- tvoriť a overovať hypotézy
- nacvičovať techniky opakovania
- nacvičovať techniky zmysluplného učenia sa naspamäť
- robiť si poznámky

Písanie

- používať slovníky
- robiť si poznámky
- písať zhrnutie
- odpisovať
- prepracovať text (transferovať text z jedného žánru do druhého)
- opísať, vyjadriť , vysvetliť inými slovami pojem alebo výpoveď
- používať kartotéku slovnej zásoby
- plánovať členenie textu
- písať podľa stručných hesiel

pritom je dôležité:

- organizovať text z hľadiska kompozície
- zosúladiť štylistickú úroveň s cieľom písania
- štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia
- používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií
- opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis
- rešpektovať jazykové pravidlá

a/ *Reproduktívne písanie*

- odpisovanie a písanie podľa diktátu
- písanie / zaznamenávanie poznámok

b/ Produktívne písanie

- opísať osoby a miesta
- písať jednoduchú korešpondenciu a odpovedať na ňu
- meniť texty z rôznych perspektív
- používať vizuálne pomôcky pri písaní textu (kresby, fotomontáže)
- v textoch používať priamu reč
- kreatívne formy písania
- krátke písomné projekty

Pri nácviku pravopisu treba upozorniť na *základné pravidlá:*

1. Pravopis slov, hlások a písmen
2. Písanie veľkým a malým písmenom

3. Interpunkcia: bodka, čiarka, výkričník, otáznik, dvojbodka, úvodzovky
4. Delenie slabík

Hovorenie

- (doslovné) opakovanie po niekom (slov, textu, ktorý učiaci sa počul)
- hovorenie zároveň s niekým
- tichý monológ
- hovorenie naspamäť orientované na myslenie, pochopenie
- používať kompenzačnú techniku opisu výrazu, na ktorý si učiaci sa práve nemôže spomenúť alebo ho ešte nepozná
- štruktúrovať myšlienky
- nácvik ústnej reakcie
- hlasné čítanie orientované na myslenie, pochopenie
- experimentovanie s hlasom (hlasno – potichu, rýchlo, pomaly atď.) pri čítaní krátkych (napr. lyrických) textov

Slovná zásoba

- viesť si zošit na slovnú zásobu
- odvodzovať význam slov
- systematizovať a štruktúrovať slovnú zásobu
- rozumieť slovníkom
- vyhľadať si informácie v slovníkoch
- značiť si nové slovíčka
- cvičenia so slovíčkami
- opakovať
- hľadať analógie (s materinským jazykom, prvým cudzím jazykom, internacionalizmami)
- používať vizualizačné techniky
- trénovať pamäť

- k slovnej zásobe pridať aj :
Zložené slová / Kompozitá: Významové súvislosti : *Reise-/bus/büro/lust/koffer*

Odvodené slová:
Predpony*: un-glücklich*
Prípony : *Schön-heit, Sitz-ung*
Spodstatnenie: *das Schreiben*

Skrátené slová*: Uni (Universität)*
Skratky *: UNO (United Nations Organisation)*

Gramatika

- viesť si gramatický zošiť pod vedením učiteľa
- spájať nové s už známym, používať známe princípy tvorenia slov na tvorenie nových foriem
- odvodiť gramatické pravidlá z exemplárnych viet, príp. textov
- používať mnemotechnické pomôcky
- porovnávať jazyky vzájomne medzi sebou
- prenášať znalosti z materinského jazyka
- samostatne nachádzať, formulovať a potom používať pravidlá
- používať učebné pomôcky
- odhadnúť význam slov na základe pravidiel jazyka

pritom je dôležité:

- organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou
- používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií
- používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie
- štylizovať jednoduché vety a súvetia v texte
- rešpektovať jazykové pravidlá
- využívať pri komunikácii jazykové a mimojazykové prostriedky

- viesť krátke dialógy, zistiť a vyjadriť želanie, túžby, plány,...
- podať najdôležitejšie údaje o sebe, okolí,... – monológ

Pre vytváranie a rozvíjanie kľúčovej **komunikačnej kompetencie** sú využívané stratégie, ktoré majú žiakom umožniť:

- diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor,
- pracovať s rôznymi typmi textov, posudzovať ich vecnú úroveň,
- využívať informačné a komunikačné prostriedky,
- spoluúčasť pri zostavovaní pravidiel pre prácu,
- pracovať v atmosfére úcty a tolerancie,
- posilňovať svoju samostatnosť, sebadôveru a sebaúctu,
- pracovať v skupine a hľadať v nej svoju rolu.

A. Všeobecné základné jazykové funkcie

- otázka - odpoveď
- výzva ku konaniu - spätná reakcia
- informácia - spätná reakcia
- hodnotiace vyjadrenie - spätná reakcia

B. Vytvorenie a rozvíjanie sociálnych jazykových kontaktov

- pozdraviť - rozlúčiť sa
- nadviazať kontakt (opýtať sa, vstúpiť, ponúknuť miesto atď.)
- predstaviť sa, predstaviť druhého
- opýtať sa, ako sa kto má
- poprosiť - poďakovať
- poprosiť o pomoc - reagovať na prosbu o pomoc
- vyjadriť formálne želania (napr. k Vianociam)
- ospravedlniť sa
- pýtať sa na význam slov
- hláskovať
- požiadať o pomalšie a zreteľnejšie rozprávanie
- požiadať o zopakovanie vyjadrenia (výroku)
- vyjadriť, že niečomu rozumieme / nerozumieme
- pýtať sa, či nám partner rozumel / nerozumel
- požiadať o pomoc pri ústnom vyjadrovaní
- ustálené spojenia pri telefonovaní

C. Vyjadrenie subjektívnych pocitov a záujmov

- želania
- čo sa mi páči a čo nie, prejavujem záujem a radosť alebo nezáujem, hnev a nespokojnosť
- nádej a očakávanie
- prosiť, žiadať
- súhlasiť, zdráhať sa, odmietnuť
- vyzvať
- dovoliť - zakázať
- vystríhať

- vyčítať
- obhajovať sa, kritizovať a sťažovať sa, sľubovať, chváliť - napomínať
- blahoželanie a vyjadrenie ľútosti

D. Zobrazenie skutočnosti

- podať správu, rozprávať
- opisovať
- pomenovať, označiť, usmerniť

Výslovnosť a intonácia

Výslovnosť je potrebné nacvičovať od začiatku krok za krokom (minidialógy, dialógy, nácvičné dialógy s obmieňaním osôb). Je potrebné pracovať v niekoľkých rovinách:
a/ V prvom rade ide o vyjadrenie a rozvoj jazykových funkcií, melódie jazyka v primeraných životných situáciách na príkladoch rôznych hovorových situácií, ktoré sa používajú a precvičujú v rôznych interaktívnych formách.
b/ Zároveň je potrebné systematicky precvičovať artikuláciu a zreteľnú výslovnosť hlások a kombinácie hlások.
c/ Zároveň je potrebné viesť žiaka k tomu, aby si v súvislosti s písomným prejavom uvedomil vzťahy medzi hláskami resp. hláskovými zoskupeniami a písmenami resp. zoskupeniami písmen.
Výslovnosť je, podľa možností, potrebné nacvičovať hravou formou, pomocou vhodných textov (jazykolamy, krátke dialógy, rytmicky a štýlovo jednoznačne zostavené texty, kombinácie s hudobnými prvkami).
Osobitný výcvik vyžadujú hlásky nemeckého jazyka, ktoré sa v slovenskom jazyku nevyskytujú (prehlásky *ö, ü*) alebo sa píšu inak: *v, ß , ch, sch, tsch*

7. Hodnotenie a klasifikácia:

Súhrnná klasifikácia nie je priemerom známok, do úvahy sa berie získaná známka, aktivita žiaka, miera osvojenia kľúčových kompetencií a iné.
Hodnotíme:

- **Známkou - forma ústnej odpovede a písomného prejavu**
  - Testy po tematickom celku, resp. po 2 celkoch, gramatickom jave
  - Kratšie písomné práce
  - Ústne preskúšania + Konverzácia
  - Aktivita - motivačné známky alebo **slovné hodnotenie** (podľa uváženia vyučujúceho) – ide o aktívne i neaktívne prejavy žiaka na vyučovacej hodine
    - Schopnosť samostatnej práce, schopnosť práce v skupine alebo vo dvojici

- Vypracovanie zadaných úloh v pracovnom zošite alebo pracovnom liste
- Práca s textom, posluchové cvičenia
- Reagovanie na podnety vyučujúceho – narúšanie/napomáhanie vyuč. procesu
- Projekty - obsah, gramatika , grafická úroveň, úroveň prezentácie

a) Hodnotenie ústnej odpovede:

Pri hodnotení ústnej odpovede by sme mali hovoriť o škále akceptovateľnosti a komunikatívnej efektívnosti odpovede. Kritériom by mala byť zrozumiteľnosť. Ak je odpoveď dobrá i napriek gramatickým chybám, žiak spracoval informáciu a zaslúži si za ňu istý kredit.

Pri ústnej odpovedi *hodnotíme*:

hranie úloh, dialóg, opis obrázka, reprodukcia textu, čítanie a preklad textu, slovná zásoba, frazeologizmy, porozumenie textu, situácii

Pri hodnotení ústnej odpovede nám pomáhajú nasledovné *kritériá:*

- plynulosť reči
- výslovnosť a intonácia
- rozsah slovnej zásoby
- komunikatívna schopnosť
- gramatická presnosť

b) Hodnotenie písomného prejavu:

V cudzom jazyku sa ako písomný prejav hodnotia predovšetkým testy a krátke písomné práce a projekty.

Písomná forma skúšania pozostáva z:

- **testov** (nad 25 minút) - po temat. celku, resp. po 2 celkoch, prípadne po istom gram. jave, podľa uváženia vyučujúceho. Testy sú vopred ohlásené.
- **krátkych písomných prác** (do 20 minút) – priebežné pís. preverenie prípravy žiakov na vyučovanie. Nemusia byť žiakom vopred ohlásené. Sú zo SZ a frazeológie, z gramatických javov a lexikológie - v priebehu celého roka
- **projektov -** Tu hodnotíme predovšetkým:
  - formu – tvorivosť, kreativitu, fantáziu
  - obsah – slovná zásoba, schopnosť vyjadriť vlastné myšlienky slovnou zásobou a naučenými gramatickými štruktúrami
  - prezentáciu projektu (obsah, gramatika, grafická úroveň,úroveň prezentácie - každá táto časť plní dôležitú úlohu na celkové posúdenie projektu).

Dôležitou súčasťou hodnotenia sú aj ***motivačné známky*** za zvýšenú aktivitu žiakov, za prípravu na vyučovanie nad rámec zadaných úloh (dobrovoľná príprava tajničiek, hier, rozcvičiek, a pod.). Tieto známky zohrávajú veľkú motivačnú úlohu v procese výučby CJ, čo dokážu učitelia cudzích jazykov využiť v prospech žiaka a jeho záujmu o cudzí jazyk. Posudzujeme a hodnotíme aktívne i neaktívne prejavy žiaka na vyučovacej hodine. Tieto prejavy sú dôležitou súčasťou hodnotenia. V priebehu vyučovacej hodiny žiaci pracujú na individuálnych alebo skupinových úlohách, ako napr. príprava dialógu s partnerom na danú tému. Aktívne a neaktívne prejavy môžeme posúdiť napríklad i pri čítaní a prekladaní textu. Patrí sem i skupinová konverzácia učiteľa

so žiakmi, fixácia alebo opakovanie učiva, kde učiteľ spolupracuje so žiakmi a vidí ich individuálnu spätnú väzbu, to ako reagujú, akú majú pozornosť alebo nepozornosť.

Stupnica:

100 – 90% = 1
89 – 75 % = 2
74 – 50 % = 3
49 – 30 % = 4
29 – 0 % = 5

8. Učebné zdroje a odborná literatúra:

- Učebnica nemeckého jazyka Wir 1+ pracovný zošit (7. a 8. ročník ZŠ, 2CJ, autori: Giorgio Motta, Renáta Foxová, vydavateľstvo Klett, Praha)
- Učebnica nemeckého jazyka Wir 2+ pracovný zošit (9. ročník ZŠ, 2CJ, autori: Giorgio Motta, Renáta Foxová, vydavateľstvo Klett, Praha)
- Nemecko-slovenský, slovensko-nemecký slovník, Výkladový slovník, Časopis HURRA

Didaktická technika: Počítače, Interaktívna tabuľa, CD, zvukové nahrávky, fotoaparát, DVD

Materiálne výučbové prostriedky: Učebnice, pracovné zošity, slovníky, projekty, testy, iné

Ďalšie zdroje: internet, web.stránky, knižnica, encyklopédie, časopisy, vlastný archív materiálov

9. UO

Pri vypracovaní UO sme vychádzali z Inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre nemecký jazyk. Ide o vzdelávaciu oblasť: Jazyk a komunikácia. ISCED 2, úroveň A1, pre 2. stupeň ZŠ, zverejneného na:
http://www.statpedu.sk/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-2.stupen-zs/jazyk-komunikacia/.

Predchádzajúci Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ (nižšie sekundárne vzdelávanie) bol schválený na gremiálnej porade ministra školstva dňa 19.6.2008. Východiskový dokument pre úpravy na stránkach ŠPÚ bol platný k 1.3.2011.
Neskoršie úpravy Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 pre 2. stupeň ZŠ s platnosťou od 1. 9. 2015.

- Nemecký jazyk sa v ZŠ Nováky ako 2. CJ vyučuje až v 7.ročníku
- Štátny vzdelávací štandard pre nemecký jazyk sa svojou štruktúrou a obsahom zhoduje s pôvodným vzdelávacím štandardom z roku 2008. Upravili sa len kapitoly Charakteristika predmetu, Ciele predmetu a citáty zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (ďalej SERR).

V inovovanom vzdelávacom štandarde z nemeckého jazyka sa zmenili aj niektoré pojmy, a to namiesto:

- sociolingvistická kompetencia sa teraz používa *sociolingválna kompetencia*
- komunikačné zručnosti sa teraz používa *komunikačné jazykové činnosti a stratégie*
- spôsobilosti sa teraz nazývajú *kompetencie.*

Obsahový a výkonový štandard pre 7. a 8. ročník v 2CJ je vypracovaný v súlade s UO opierajúc sa o materiály učebnice Wir 1, úroveň A1, pre ročník 9. sa opiera o materiály učebnice Wir 2, úroveň A1

Súťaže, olympiády

olympiáda z nemeckého jazyka (triedne kolo, školské kolo, okresné kolo)

Medzihraničná spolupráca

V rámci medzihraničnej spolupráce zapojenie sa do *projektu Etwinning*. Projekt je vhodným prostriedkom, ako žiakov viesť k porozumeniu kultúram iných krajín, k rozširovaniu slovnej zásoby a nadväzovaním komunikácie v nemeckom jazyku, čo podporuje aj ich prosociálne a tvorivé myslenie. Multikultúrna výchova žiakov a vytváranie priaznivých vzťahov nielen v školskom prostredí umožňuje žiakom mať spoluúčasť na ľudskosti, komunikácii a porozumení iným kultúram.

Čitateľská gramotnosť

Aby sme v žiakoch formovali kladný vzťah k literatúre a knihám v nemeckom jazyku - so zameraním na čítanie s porozumením, budú mať žiaci *prístup k nemeckým knihám* v knižnici NJ jazyka – v nej nájdu aj slovníky slúžiace ako pomôcka k prekladu a porozumeniu.

Na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti je vhodnou aktivitou *vedenie čitateľského denníka* – kedy môžu žiaci pracovať so zadaným textom alebo si ho môžu zvoliť sami. Vedú si zošit, kde k prečítanému úryvku uvedú nadpis, hlavnú myšlienku, obsah, slovnú zásobu, ktorú v texte našli a môžu to doplniť ilustrácou. Za vedenie denníka môžu získať známku. Aktivita nie je pre žiakov povinná. Čitateľský denník je zároveň akýmsi jazykovým portfóliom na hodnotenie a sebahodnotenie žiaka a podporu učenia sa cudzieho jazyka. Vnímame ho ako špecifickú a tvorivú metódu súvisiacu s literárnym prostredím, kde si žiaci vlastnou tvorbou formujú kladný vzťah k textom, básňam, úryvkom, článkom. Zároveň tým podporíme voľnočasovú aktivitu žiakov so zameraním na jazykovú kultúru a venujeme sa inovatívnym formám výučby jazyka s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka.

Čitateľská gramotnosť v žiakoch zároveň pomáha rozvíjať kritické myslenie a tvorivosť.

Inklúzia
Snaha implementovať princípy inklúzie a vytváranie klímy pre vzájomnú spoluprácu žiakov, so zohľadnením potenciálu žiakov vo vzdelávaní a snahou odstraňovať bariéry a nerovnosti.

Exkurzia
- do Rakúska (Viedeň a okolie) – cieľom je poznávanie jazykovej kultúry a histórie inej, nemecky hovoriacej krajiny a napomôcť tak rozširovaniu a skvalitňovaniu slovnej zásoby. Vzhľadom na pandemickú situáciu je však táto možnosť zatiaľ pozastavená.

Finančná gramotnosť

Implementácia Finančnej gramotnosti v ŠkVP ISCED 2

Dodatok č. 1 – predmet Nemecký jazyk

Vypracované podľa: Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.2

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9.marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom

Tematický celok, ročník	Téma NŠFG	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Nákupy / Einkaufen / (8. ročník)	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.	1. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečovanie životných potrieb.
	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.	4.Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny
Móda / Mode/ (8. ročník)	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.	1. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečovanie životných potrieb.
Školský deň (9.ročník)	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.	1. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečovanie životných potrieb.

Príloha:
Kompetencie/
spôsobilosti

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
2. Vypočuť si a podať informácie

3. Vybrať si z ponúkaných možností
4. Vyjadriť názor
5. Vyjadriť vôľu
6. Vyjadriť schopnosť
7. Vyjadriť pocity
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
9. Predstaviť záľuby a vkus
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť
14. Dať ponuku a reagovať na ňu
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
17. Reagovať pri prvom stretnutí
18. Korešpondovať
19. Telefonovať
20. Komunikovať
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu
23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať
24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli poch
25. Porozprávať príbeh

ZÁKLADNÁ ŠKOLA, PRIBINOVA UL. 123/9, NOVÁKY

INOVOVANÉ UČEBNÉ OSNOVY

PREDMET:	NEMECKÝ JAZYK
VZDELÁVACIA OBLASŤ	JAZYK A KOMUNIKÁCIA
STUPEŇ VZDELANIA	ISCED 2
ROČNÍKY	5.-9.

ROZSAH VYUČOVANIA PREDMETU RUP VARIANT A						
ROČNÍK		5.	6.	7.	8.	9.
HODINOVÁ DOTÁCIA	TÝŽDENNE	0	0	2	2	2
	ROČNE	0	0	66	66	66
	TÝŽDENNE ISCED 2	6				

INOVOVANÉ UČEBNÉ OSNOVY
NEMECKÝ JAZYK ISCED 2

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom nemeckého jazyka ŠVP ako druhého cudzieho jazyka.

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE A OBSAH VZDELÁVANIA

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet nemecký jazyk ako druhý cudzí jazyk, schváleného ako súčasť Inovovaného ŠVP pre 2. stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

VARIANT RUP A

Tento predmet ponúkame v školskom vzdelávacom programe z rámca voliteľných hodín.